

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
t.a.v. Mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
06 februari 2014

Betreft Aanvullende toezichtstoets wetsvoorstel aanpassing ftk

Geachte mevrouw Klijnsma,

Met uw brief van 6 februari 2013 verzoekt u DNB om een aanvullende toezichtstoets uit te voeren op het aangepaste wetsontwerp voor de Wet aanpassing financieel toetsingskader (ftk). Op 21 november 2013 zond DNB u een toezichtstoets die betrekking had op de versie van het wetsontwerp dat DNB op 4 november 2013 van u mocht ontvangen. In deze toets kondigde DNB aan een aanvullende toets uit te voeren in geval het wetsontwerp nadien nog wordt gewijzigd. DNB komt, met de onderhavige brief, dan ook graag tegemoet aan uw verzoek om een aanvullende toezichtstoets op het gewijzigde wetsontwerp.

DNB vindt het van belang dat er op korte termijn een stap wordt gezet ter versterking van het ftk, en onderschrijft om die reden het belang van dit wetsvoorstel, en de invoering ervan per 1 januari 2015. Naar de mening van DNB heeft spoedige parlementaire behandeling dan ook prioriteit. Voor een duurzaam, transparant en evenwichtig pensioenstelsel zijn in de toekomst verdere stappen nodig. DNB levert ook in het kader van die discussie graag een constructieve bijdrage om te komen tot een adequaat toezichtkader.

U heeft in uw brief drie belangrijke wijzigingen geschetst ten opzichte van het ontwerp waar DNB de initiële toets op heeft uitgevoerd. In deze aanvullende toets gaat DNB in op twee van deze wijzigingen, te weten de herstelplansystematiek en de haalbaarheidstoets.

Herstelplansystematiek

U heeft de herstelplansystematiek aangepast om de complexiteit te verminderen. De thans voorgestelde systematiek houdt in, dat op het jaarlijkse evaluatiemoment het actuele verschil tussen de beleidsdekkingsgraad en de dekkingsgraad die hoort bij het vereist eigen vermogen

(VEV) in maximaal tien jaar wordt goedge maakt. In deze methode is niet relevant welke schokken zich in het verleden hebben voorgedaan (de methode is geheugenloos). Net als in het oorspronkelijke wetsvoorstel is er voorzien in een 'noodstop'. Als een pensioenfonds op grond van de beleidsdekkingsgraad gedurende 5 achtereenvolgende jaren niet over het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) beschikt, dan dient het fonds – indien op dat meetmoment de actuele dekkingsgraad ook onder het MVEV ligt – maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de dekkingsgraad direct weer op of boven het niveau van het MVEV komt te liggen. Daarbij mag het fonds die maatregelen wel spreiden, mits de maatregelen onvoorwaardelijk in de boeken zijn verwerkt.

DNB erkent dat de complexiteit van de herstelplansystematiek door deze wijzigingen afneemt. Dit is een goede ontwikkeling. Vanuit prudentieel oogpunt wil DNB niettemin een zwaarwegende kanttekening plaatsen, namelijk dat in deze systematiek het risico op langdurige onderdekking groter wordt. De vergroting van dit risico wordt door twee factoren veroorzaakt. Ten eerste mogen fondsen die niet beschikken over het VEV elk jaar opnieuw een hersteltermijn van 10 jaar nemen voor het volledige tekort, en mogen ze elk jaar opnieuw het volledige verwachte overrendement inrekenen als herstelcapaciteit.

Ten tweede komt dit, omdat met de noodstop is gekozen voor een systeem van prudentie achteraf. In geval een fonds vooraf kan verwachten dat de situatie van onderdekking langer dan 5 jaar gaat duren, hoeft het hiervoor op dat moment geen maatregelen te nemen. Die maatregelen worden eerst na 5 jaar genomen. De termijn van 5 jaar kan bovendien ook langer zijn. Wanneer op enig evaluatiemoment gedurende de 5-jaarsperiode de beleidsdekkingsgraad hoger dan het MVEV uitkomt, hoeft het fonds in jaar 5 geen maatregelen te nemen. De 'teller' voor de noodstop wordt dan weer op 0 gezet.

Haalbaarheidstoets

Met de haalbaarheidstoets wordt onder andere zowel bij aanvang van het pensioencontract als ook in de jaren daarna beoordeeld of het verwachte pensioenresultaat niet te ver kan wegzakken in een slechtweerscenario. Bij die beoordeling wordt een zekere bandbreedte in acht genomen. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was voor de maximale bandbreedte sprake van een 'harde wettelijke norm'. In het aangepaste wetsvoorstel wordt nog steeds getoetst aan een maximale bandbreedte, maar deze wordt nu alleen door het fonds zelf bepaald, waarbij voorts geldt dat overschrijding van die bandbreedte alleen een signaalfunctie heeft.

DNB constateert dat als gevolg van deze wijziging de haalbaarheidstoets een harde toezichtsnorm ontbeert. Immers, indien het fonds niet slaagt voor de toets hoeven daar geen materiële consequenties aan verbonden te worden. Het fonds moet de uitkomst van de toets wel melden aan (onder andere) de partijen die de pensioenregeling overeenkomen, en daarover binnen het fonds verantwoording afleggen. Een negatieve uitkomst van de toets kan dus een rol gaan spelen tussen de verschillende relevante partijen en organen binnen het fonds. Het instrument geeft echter de toezichthouder onvoldoende handvatten om te waarborgen dat de verwachtingen die passen bij een uitkeringsovereenkomst worden waargemaakt. De haalbaarheidstoets verliest daarmee de facto het karakter van toezichtsinstrument.

Ten slotte geeft DNB er de voorkeur aan dat, gegeven het feit dat de haalbaarheidstoets moet toezien op een gezonde financiële opzet van pensioenfondsen, die achterliggende norm in de wet wordt opgenomen. In het voorliggende wetsvoorstel is die norm niet expliciet opgenomen, maar moet die als een impliciet onderdeel worden beschouwd van de verplichting tot integere en beheerste bedrijfsvoering. De handhaafbaarheid van deze essentiële norm is gebaat bij een heldere wettelijke basis.

Mocht deze brief tot vragen leiden, dan zijn wij gaarne bereid een toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Joanne Kelleman,